

Ambition nr. 10 i Danske Professionshøjskolors handleplan: Læreruddannelsen som udviklingslaboratorium for god undervisning

Initiativ nr. 10 i handleplanen for Læreruddannelsen i VIA: Læreruddannelsen som udviklingslaboratorium for studerendes udvikling af undervisning og læring – samt målrettet kompetenceudvikling af undervisere i realiseringen af indsatsområderne

Undervisningen på læreruddannelsen skal være eksperimenterende og gennem både teori og praksis udvikle de studerendes kompetencer til at udvikle en varieret og differentieret undervisning - og til at kunne gennemføre undersøgelser, udvikle egen praksis og inddrage forskningsresultater. Læreruddannelsen skal derfor styrke de studerendes innovative kompetencer til at undervise og udvikle undervisning. Der skal udvikles innovationslaboratorier, hvor studerende kan få sparring på ideudvikling ift. nye undervisnings- og arbejdsformer i skolen, fx i forhold til deres praktik og praksissamarbejde.

Undervisning og studier i læreruddannelsen har et dobbelt didaktisk sigte, da undervisningen er rettet mod at lære nogen at lære at undervise andre. Det kræver didaktisk kompetence, der tager højde for denne dobbelthed. Aftagerundersøgelsen peger endvidere på vigtigheden af, at de studerende tilegner sig kompetencer til at innovere praksis inden for en reduceret ressourceramme. Af disse forskellige grunde er det relevant at udvikle læreruddannelsens undervisnings- og studieformer, og det fordrer kompetenceudvikling af underviserne.

Underviserne på læreruddannelsen er typisk enten rekrutteret fra professionerne (med videreuddannelses niveauet højere) eller har en uddannelsesbaggrund fra et universitet. Nogle undervisere er særligt kompetente ift. undervisning i skolerne, mens andre er særligt dygtige ift. forsknings- og udviklingsopgaver og andre igen er særligt gode til at undervise voksne i en videregående uddannelse. Det er vanskeligt at være lige kompetent på alle niveauer, og en særlig udfordring er det at få forholdet mellem professionens praksis og uddannelsen til at fungere optimalt (teori-praksis udvekslingen), ligesom der er store udfordringer forbundet med at få de studerende involverede i FOU-projekter og – mindre ambitiøst, men alligevel meget vigtigt - at få videncirkulation i gang mellem FOU-projekter, uddannelsen og professionen. Der er derfor behov for en målrettet kompetenceudviklingsindsats for at indfri handleplanens ambitioner.

I udviklingen af gode undervisnings- og studieforløb inden for alle fagområder i læreruddannelsen skal følgende medtænkes:

- Kriterierne for udvikling af didaktiske design/ formater
- Alignment, dvs. sammenhæng mellem mål, indhold, arbejdsformer og evaluerings- og prøveformer.
- Beskrivelse af hvad et minimum af kompetencer inden for et givent område er, og hvordan det sikres, at den studerende har mulighed for at tilegne sig disse. Der skal være fokus på, hvad der skal tilegnes, hvordan og hvor meget den/de studerende skal øve sig for at opnå et acceptabelt niveau. Det gælder både egen faglig viden, kompetencer til fx at kommunikere mundtligt og skriftligt, at håndtere konflikter, m.m.
- Samarbejde mellem fag, LG og praktik og kobling til professionspraksis og forskning.

Målet er at udvikle undervisning og studier i læreruddannelsen – samt at igangsætte en målrettet kompetenceudvikling af underviserne gennem involvering i:

- Udvikling af et /flere laboratorier for innovativ undervisning og studieforløb i læreruddannelsen i tæt tilknytning til professionspraksis og relevant forskning (herunder koordinering og videndeling efter behov med igangværende og kommende initiativer: Studentervæksthuse, Makerspace, Innolab, Learning Lab, Animationsværkstedet, evt. Teknologipagt).
- Afklaring af kompetenceudviklingsbehov gennem samtaler og igangsættelse af målrettede kompetenceudviklingsforløb

Status og rammesætning

Ledelsesteamet for Læreruddannelsen i VIA er overordnede ansvarlige for realiseringen af hele handleplanen og dermed også for den samlede indsats i initiativ nr.10.

VIA's direktion har henover en 5-årig periode 2019 – 2023) bevilliget årligt 2,5 mio. kr. til at realisere denne indsats.

I forhold til arbejdet med VIA's strategi og realiseringen af strategien om fremtidens uddannelser er der i Pædagogik & Samfund udviklet et baggrundsnotat om det særlige ved professionsuddannelser og et notat om koblingen mellem fremtidens professionsuddannelser, udviklingen af didaktiske design og kompetenceudvikling (bilag 1 og 2). Der er udviklet en skabelon for MUS, der som et fokusområde har sammenhængen mellem de tre domæner og behov for kompetenceudvikling (bilag 3) og denne tages i brug i kommende MUS i Læreruddannelsen.

I studieordningen for Læreruddannelsen er der formuleret uddannelsesdidaktiske principper, som er en overordnet ramme for udviklingen af læreruddannelsen.

Projektgruppe

For at realisere de to indsatser (udvikling af laboratorier for innovativ undervisning og studieforløb og kompetenceudvikling af underviserne i LU) nedsættes en projektgruppe, som får til opgave at:

- beskrive retning og rammesætning for udvikling af et eller flere laboratorier, der samler og formidler eksperimenter med fokus på udvikling af innovativ undervisning og studieforløb (fysiske og virtuelle udviklingslaboratorier, dvs faglige læringsfællesskaber/ mødesteder for udvikling og formidling af innovativ undervisning på det enkelte uddannelsessted og på tværs af de fire steder).
- beskrive retning og rammesætning for undervisernes kompetenceudvikling, der bygger videre på de gode erfaringer med aktionslæring, Teaching Labs og involvering af de studerende og elever i skolen
- udarbejde forslag til indhold og proces henover de 5 år, hvor procesplanen naturligvis er mest detaljeret for de første to år og herefter skitserer de kommende indsatser.
- udarbejde forslag til anvendelse af budgettet
- udarbejde forslag til kriterier for projektansøgninger
- styre, koordinere, skabe overblik og sammenhæng mellem nye og igangværende tiltag på de fire læreruddannelsessteder, være tovholder på forløb og proces og løbende justere og opdatere procesplanen.
- rammesætte evaluering, afrapportering og formidling af nye tiltag

Projektgruppens sammensætning

Projektgruppen sammensættes af én til to pædagogiske ledere, én til to undervisere og en chefkonsulent. En af gruppens deltagere udpeges som tovholder for gruppens arbejde. Studerende involveres løbende som sparringspartnere.

Referenceforhold

Projektgruppen indstiller forslag og refererer til ledelsesteamet, der træffer de strategiske beslutninger.